

Odborníci hledají nové možnosti, jak sledovat sršeň asijskou. Pomoci může propojení biologie a moderních technologií

Datum 24.9.2026
Subjekt Národní centrum zemědělského a potravinářského výzkumu
Autor Jiří Skuhrovec
E-mail jiri.skuhrovec@carc.cz
Region Česká republika
Kategorie Technologie, Veda a výzkum, Životné prostredie

Jak rychleji lokalizovat sršeň asijskou, a především její hnízda? Jak využít moderní technologie při sledování velkých opylovačů? A jak propojit zkušenosti biologů, ochránců přírody, včelařů a technologických odborníků? Právě těmto otázkám se věnoval workshop „Metody trasování a sledování sršně asijské a dalších velkých opylovačů“, který se uskutečnil v Národním centru zemědělského a potravinářského výzkumu, v.v.i. (CARC) v Praze.

Workshop byl zároveň startovacím setkáním výzkumného projektu zaměřeného na využití radarových technologií při sledování velkých opylovačů a invazní sršně. Jeho cílem je propojit biologické znalosti a zkušenosti z terénu s moderními technologiemi a hledat jejich praktické využití při detekci, sledování a lokalizaci těchto organismů. Právě proto se na jednom místě setkali odborníci na sršeň asijskou, ochranu přírody, včelařství, volně žijící opylovače a radarové technologie.

Hlavním tématem setkání bylo hledání možností, jak při monitoringu a lokalizaci sršně asijské využít nové technologie, zejména harmonický radar a další metody dálkového sledování. Workshop přitom nebyl zaměřený pouze na samotnou technologii. Důležitou součástí byla biologická a praktická zkušenost s chováním sršně, monitoringem jejího výskytu a hledáním hnízd.

„U sršně asijské je pro účinnou reakci zásadní především včasné odhalení a lokalizace hnízda. Proto potřebujeme propojit znalosti o biologii tohoto druhu s technologiemi, které nám mohou pomoci sledovat jednotlivé jedince a určit směr jejich pohybu. Právě propojení těchto různých oblastí bylo hlavním smyslem našeho workshopu,“ říká Jiří Skuhrovec z CARC.

Sršeň asijskou je potřeba včas detekovat

Sršeň asijská (*Vespa velutina*) byla v České republice poprvé zaznamenána v roce 2023. Od té doby bylo potvrzeno šest výskytů. Podle údajů prezentovaných na workshopu letos veřejnost zaslala Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR přibližně 700 podnětů k možnému výskytu tohoto druhu. Potvrzeny byly zatím dva případy, v Rozvadově a v Liběchově u Mělníka.

„Všechny dosavadní potvrzené nálezy sršně asijské v České republice byly učiněny díky hlášením veřejnosti. Občané tak hrají významnou roli nejen při samotné detekci, ale také při získávání informací o výskytu dalších druhů blanokřídlého hmyzu,“ zdůraznil Jiří Skuhrovec.

Při hledání hnízda lze využít přirozeného chování sršní. Pokud mají v okolí dostatek potravy, obvykle se nepohybují na velké vzdálenosti. Jedince proto lze například nalákat na krmítko a následně

sledovat jeho odlet a návrat. Z orientačních letů nebo pomocí značení a zpětného odchytu lze následně určit směr, kterým se hmyz k hnízdu vrací. Právě zde mohou mít význam moderní metody trasování.

Z workshopu vznikají konkrétní směry spolupráce

Workshop spojil odborníky na biologii a monitoring sršně asijské, ochranu přírody, včelařství, volně žijící opylovače, radarové a další technologie i výzkum invazních druhů. Jana Pěkníková z Ministerstva životního prostředí představila také širší kontext problematiky invazních druhů v České republice.

Výsledkem nebyla pouze výměna zkušeností. Během workshopu se začaly formovat konkrétní směry další spolupráce, například při testování radarových metod, výzkumu volně žijících opylovačů, terénním využití nových technologií nebo při navazování mezinárodní spolupráce.

„Velmi důležité pro nás bylo, že se na jednom místě potkali lidé, kteří řeší problematiku sršně přímo v terénu, lidé z ochrany přírody a včelařské praxe a zároveň odborníci, kteří dokážou vyvíjet a aplikovat nové technologie. Teď bude důležité tyto kontakty převést do konkrétních společných aktivit,“ dodává Jiří Skuhrovec.

S případným nárůstem počtu nálezů sršně asijské bude potřeba nejen získávat další data, ale také je rychle ověřovat, sdílet a využívat při rozhodování o dalším postupu. Právě spolupráce mezi různými odbornými skupinami může být důležitou součástí této připravenosti.

Veřejnost zůstává důležitou součástí monitoringu

Při podezření na výskyt sršně asijské je důležité zachovat bezpečnou vzdálenost, nesnažit se jedince chytat ani usmrcovat a pokud možno pořídit fotografii. Užitečné je také zaznamenat co nejpřesnější místo nálezu.

Podezření na výskyt lze v České republice hlásit prostřednictvím Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, aplikace Nahlaš sršeň nebo platformy NAJDI.JE, která shromažďuje údaje o výskytu invazních a dalších potenciálně škodlivých druhů.

Dosavadní zkušenost přitom ukazuje, že právě veřejnost může být při včasné detekci klíčovým článkem. Všechny dosud potvrzené nálezy sršně asijské v České republice byly zachyceny na základě podnětů veřejnosti.

Workshop byl součástí aktivit zaměřených na rozvoj metod trasování velkých opylovačů a invazních druhů a na hledání jejich praktického využití při monitoringu, ochraně přírody a terénním výzkumu.

Průběh workshopu a obsah vystoupení účastníků

Na workshopu se setkali odborníci s různým zázemím. Jan Walter ze Západočeského muzea v Plzni představil zkušenosti s výskytem a šířením sršně asijské v České republice. Tomáš Görner z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR přiblížil současnou situaci v oblasti monitoringu invazních druhů a význam zapojení veřejnosti do jejich včasné detekce. Praktické zkušenosti s chováním sociálních blanokřídlých a jejich trasováním představil Luděk Šulda, který se zabývá možnostmi lokalizace hnízd sršně asijské.

„Důležitou součástí systému jsou také včelaři, kteří se na monitoringu sršně asijské a získávání informací z terénu podílejí. Jejich praktická zkušenost s výskytem sršně a situací přímo v terénu

představuje důležitý doplněk odborného monitoringu a technologických metod,” upozornil Jiří Skuhrovec.

Zkušenosti s praktickým trasováním sršně asijské představila také Helena Proková, která představila metodu VESPATRACK používané v Belgii. Diskutována byla rovněž situace ve Švýcarsku a další evropské zkušenosti s monitoringem a lokalizací tohoto invazního druhu.

Na druhé straně stáli odborníci na technologii. Filip Setnička a Milan Švanda z Českého vysokého učení technického představili možnosti využití harmonického radaru a dalších rádiových metod při sledování malých létajících organismů.

Harmonický radar umožňuje sledovat malý transpondér připevněný na těle sledovaného jedince. Současné technologie umožňují sledování hmyzu na vzdálenosti desítek až nízkých stovek metrů. Další vývoj směřuje k prodlužování dosahu a k praktickému využití technologie přímo v terénu.

Na vývoji a praktickém ověřování těchto metod je přitom možné navázat na již získané zkušenosti. Martin Kamler z Výzkumného ústavu včelařského představil zkušenosti s využitím malých transpondérů při sledování trubců. Tyto předchozí testy ukazují, že technologie lze přizpůsobovat potřebám sledování jednotlivých zástupců blanokřídlého hmyzu a dále hledat možnosti jejich využití v terénu.

Právě propojení biologických znalostí s technickým know-how bylo jedním z hlavních témat workshopu. Na jedné straně jsou lidé, kteří potřebují řešit konkrétní biologický nebo ochranářský problém, na druhé straně lidé, kteří mají technologie a znalosti potřebné k jeho řešení. Setkání vytvořilo prostor pro hledání způsobů, jak tyto dvě oblasti propojit v praktickém terénním výzkumu.

Kontakt pro média:

RNDr. Jiří Skuhrovec, Ph.D.

výzkumný tým CARC [Funkční biodiverzita a precizní zemědělství](#)

e-mail: jiri.skuhrovec@carc.cz

<https://www.carc.cz/2026/09/24/tz-odbornici-hledaji-nove-moznosti-jak-sledovat-srsen-asijskou-pomoci-muze-propojeni-biologie-a-modernich-technologii>